

XIV C 1058/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Jolanta Czajka-Bałon

Protokolant: st. sekr. sąd. Grażyna Bielicka

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2022 r. w Pile

na rozprawie

sprawy z powództwa **T. M. i M. W.**

przeciwko **R. Bank (...)** z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie

1. oddala powództwo w zakresie żądania głównego;
2. uwzględnia roszczenie ewentualne i zasądza od pozwanego na rzecz powodów w częściach równych kwotę 50 425,81 zł (pięćdziesiąt tysięcy czterysta dwadzieścia pięć i 81/100 złotych) w ten sposób, że :
 - a. na rzecz powoda T. M. kwotę 25 212,90 z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty,
 - b. na rzecz powódki M. Z. kwotę 25 212,90 z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty;
3. w pozostałej części roszczenie ewentualne oddala;
4. nie obciąża powodów obowiązkiem zwrotu pozwanemu kosztów procesu.

Jolanta Czajka-Bałon

Sygn. akt XIV C 1058/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 stycznia 2023 r.

Pozwem wniesionym w dniu 10 czerwca 2020 r. (data nadania w urzędzie pocztowym) do Sądu Rejonowego w Pile powodowie M. W. i T. M. wnieśli

o zasądzenie od pozwanego R. BANK (...) z siedzibą w W. na rzecz T. M. kwoty 25.428,67 zł i na rzecz M. W. kwoty 25.428,66 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo-odsetkowych, uiszczonych przez stronę powodową na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia 11 kwietnia 2014 r. w związku z nieważnością umowy kredytu hipotecznego denominowanego do waluty obcej nr (...) zawartej w dniu 29

grudnia 2006 roku, nadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 34 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono do dnia zapłaty. Jako ewentualne zgłosili żądanie zasądzenie od pozwanego na ich rzecz T. M. kwoty 25.226,94 zł, a na rzecz M. W. kwoty 25.226,94 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu świadczenia uiszczonego przez powodów na rzecz pozwanego w toku realizacji umowy kredytu hipotecznego w wysokości wyższej niż rzeczywiście należna (k.3-31).

W uzasadnieniu wskazali, że umowa kredytu zawiera klauzule abuzywne, nieuzgodnione z nimi indywidualnie i sformułowane w sposób niejednoznaczny. Umowa została zwarta według wzoru stosowanego przez Bank. Wskazali również, iż w chwili podpisania umowy faktyczna wysokość zobowiązania była im nieznana, a kursy kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego były ustalane przez Bank w sposób arbitralny. Podnieśli także, że nie zostali rzetelnie poinformowani o przysługujących im prawach i obowiązkach wynikających z zawarcia umowy oraz, że nie mieli świadomości o rzeczywistym ryzyku walutowym. W ocenie strony powodowej postanowienia dotyczące klauzuli waloryzacyjnej, w zakresie w jakim przewidują przeliczenie należności kredytowych według kursów ustalonych przez pozwanego bank kształtują ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając ich interesy, a pozwany bank przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu denominowanego w walucie CHF i wysokości całej wierzytelności poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży dewiz franka szwajcarskiego oraz wartości spreadu walutowego rozumianego jako różnicy pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu CHF. Łączna kwota spłaconych przez powodów świadczeń w okresie od 11 czerwca 2010 roku do dnia 11 kwietnia 2014 roku wyniosła 50.857,33 zł.

W dalszej części uzasadnienia powodowie przytoczyli szeroką argumentację dla wykazania swojego interesu prawnego w żądaniu ustalenia a nadto na poparcie zarzutów nieważności umowy kredytu z powodu sprzeczności z prawem i zasadami współżycia społecznego oraz abuzywności jej postanowień. Wskazali, że nieważność umowy powoduje po stronie pozwanego obowiązek zwrotu świadczeń otrzymanych od nich w wykonaniu umowy, jako nienależnych. Na wypadek nie podzielenia zarzutu nieważności umowy kredytu, powołali się na abuzywność jej postanowień i wskazali, że jej konsekwencją jest ich bezskuteczność względem nich, co sprawia, że nadpłacili raty kredytu na kwotę objętą ewentualnym żądaniem zapłaty.

W odpowiedzi na pozew, pozwany Bank wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w tym opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pismem z dnia 30 września 2021 r. powodowie wnieśli pismo, w którym dokonali modyfikacji powództwa, w ten sposób, że rozszerzyli powództwo i zażądali zasądzenia od pozwanego na rzecz T. M. kwoty 64.708,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo-odsetkowych, uiszczonych przez stronę powodową na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia 11 kwietnia 2014 r. w związku z nieważnością umowy oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz M. W. kwoty 64.708,11 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo-odsetkowych, uiszczonych przez stronę powodową na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia 11 kwietnia 2014 r. w związku z nieważnością umowy, nadto powodowie wnieśli o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego kredytu wynikającego z umowy o kredyt hipoteczny zawartej między powodami, a poprzednikiem prawnym pozwanego (...) S.A. Wartość przedmiotu sporu wyniosła 414.107 zł

Postanowieniem z dnia 29 października 2021 r. Sąd Rejonowy w Pile stwierdził swą niewłaściwość rzeczową i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu Wydziałowi XIV z siedzibą w Pile jako właściwemu (k.485).

Na rozprawie w dniu 20 grudnia 2022 r. strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił, co następuje:

Powodowie T. M. i M. W. będąc w związku partnerskim, prowadzili wspólnie gospodarstwo domowe, posiadali mieszkanie własnościowe o pow.49 m².

W związku z powiększeniem rodziny postanowili zaciągnąć kredyt na większe mieszkanie. Powód prowadził działalność gospodarczą jednoosobową – naprawiał i obsługiwał automaty do kawy. Jego firma zarejestrowana była u rodziców w K. gm. K.. Aktualnie powód zatrudniony jest na umowę o pracę, jest kierowcą. Powódka w okresie zawierania umowy przebywała na urlopie macierzyńskim. Powodowie potrzebowali 180.000 zł na mieszkanie o pow.74m² w stanie deweloperskim. Posiadali dwa kredyty gotówkowe. Powód udał się do pośrednika finansowego do P. w celu przedstawienia ofert kredytowych. Biorąc pod uwagę dochody powodów, okazało się że nie mają oni zdolności kredytowej

w złotych, mogą otrzymać kredyt we frankach. Pośrednik przedstawił powodowi kilka ofert kredytów, najkorzystniejszą ofertę proponował (...) S.A., rata w tym banku były najniższa. Powód udał się do siedziby tego banku w P.. Pracownik Banku wyjaśnił, że w kredycie denominowanym potrzebna powodowi kwota w złotych będzie przeliczona na franki szwajcarskie, a wysokość raty kredytu będzie zależała od wysokości kursu tej waluty. Poinformował powoda, że na przestrzeni lat były niewielkie wahania franka. Powód sam sprawdzał kursy franka w latach wcześniejszych i widział, że wahania są niewielkie, przyjął że w jego przypadku będzie tak samo. Powódka również była przekonana, że wahania kursu będą nieznaczne.

Dowód: wniosek o kredyt hipoteczny – k.132-135, zeznanie świadka A. S. k383-384, przesłuchanie powoda T. M. k.532-533, przesłuchanie powódki M. W. – k.533v

Powodowie uzyskali pozytywną decyzję kredytową, w związku z czym 29 grudnia 2006 roku w P. doszło do podpisania przez nich i przedstawicieli Banku (...) S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej CHF nr (...) z przeznaczeniem środków na nabycie prawa własności do lokalu mieszkalnego budowanego przez developera. Przed podpisaniem umowy powodowie jedynie ją przejeździ. Powód, czy dane w niej zawarte oraz kwota kredytu się zgadzają, jak się upewnił, że wszystko się zgadza to wraz z M. W. podpisali umowę. Umowa kredytu zawiera m.in. następujące postanowienia: kwota kredytu określona została na kwotę 81.857,11 CHF. Okres kredytowania wynosił 360 miesięcy, ustalono że kredytu będzie spłacany

w równych kapitałowo-odsetkowych ratach. Termin spłaty kredytu określono na 12 dzień każdego miesiąca. Kredyt oprocentowany był według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 3,90167 %w stosunku rocznym. Zmienna stopa procentowa ustalona została jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M (CHF) oraz stałej marży Banku w wysokości 1,80 punktów procentowych. Do czasu ustanowienia wszystkich zabezpieczeń, a w szczególności hipoteki kaucyjnej na nieruchomości kredytobiorców, Bank stosował podwyższoną marżę Banku o 1,00 punktów procentowych. Raty spłaty kredytu pobierane były z rachunku bankowego kredytobiorców, prowadzonego w złotych. Raty kredytu podlegające spłacie wyrażone były w CHF i w dniu wymagalności raty kredytu pobierane były z rachunku bankowego kredytobiorców według kursu sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. Powodowie w trakcie procedury zawarcia umowy kredytu, podpisali oświadczenie związane z ubieganiem się o kredyt hipoteczny indeksowany do waluty obcej, oświadczając, że zostali zapoznani przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej, oraz że będąc w pełni świadomym ryzyka kursowego, rezygnują z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych

i dokonuje wyboru zaciągnięcia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz, że znane są im postanowienia „Regulaminu kredytu hipotecznego przez (...) w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej.

Od momentu zawarcia umowy będący jej integralną częścią regulamin był kilkakrotnie zmieniany o czym strona powodowa była informowana na piśmie. Strony są związane następującymi zmianami, jako że strona powodowa nie skorzystała z prawa wypowiedzenia umowy w związku z ich wprowadzeniem: zmiana Regulaminu z dnia 23 grudnia

2009 r., zmiany Regulaminu wchodzące w życie dnia 23 października 2012 r., zmiany Regulaminu wchodzące w życie dnia 1 lipca 2013 r., zmiany Regulaminu wchodzące w życie dnia 19 maja 2014 r., zmiany Regulaminu wchodzące w życie dnia 1 lipca 2016 r.

W ramach wskazanych wyżej zmian regulaminu pozwany dokonał uszczegółowienia zapisów dotyczących wyznaczania kursów wymiany walut CHF na PLN. Od 1 lipca 2013 r. Regulamin wiążący stronę powodową zawierał jasny opis mechanizmu wyznaczania kursów kupna i sprzedaży dla walut CHF/PLN (k.174-175v). Zgodnie z wprowadzonym wówczas brzmieniem par.15 ust.7-10, kurs kupna i sprzedaży walut, jak również wysokość spreadu walutowego wyznaczone są z uwzględnieniem Kursu Średniego Międzybankowego. Regulamin precyzował w par.15 ust.4,6 i 7 dokładny sposób wyznaczania bankowego kursu kupna i sprzedaży dla pary walutowej CHF/PLN. Zostały zatem wskazane niezbędne parametry, stosowane dla wyznaczania kursu wymiany walut.

Zapisy Regulaminu w zakresie ustalenia kursu wymiany dla pary walutowej CHF/PLN zostały dodatkowo uszczegółnione w ramach zmiany Regulaminu wchodzącej w życie z dniem 1 lipca 2016 r. Wówczas doprecyzowano m.in. definicję Kursów Średnich Międzybankowych (par.15 ust.7) oraz wprowadzono wzór (par.15 ust.10 pkt 2), na podstawie którego dokonywana jest kalkulacja kursu kupna sprzedaży waluty CHF oraz kursu sprzedaży waluty CHF (k.185-188).

Dowód: umowa o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 29 grudnia 2006 r. – k.141-143, regulamin kredytu hipotecznego udzielonego przez (...) k.144-148,

Wypłata kwoty kredytu w wysokości 81.857,11 CHF nastąpiła w sześciu transzach w następujących dniach i kwotach: I transza w dniu 12.01.2007 r. w kwocie 27.927,00 pln – 11.944,82 CHF, II transza w dniu 25.01.2007 r. w kwocie 23.698,00 pln – 10.243,61 CHF, III transza w dniu 16.03.2007 r. w kwocie 20.009,00 pln – 8.577,98 CHF, IV transza w dniu 25.04.2007 r. w kwocie 23.968,00 pln – 10.732,10 CHF, V transza w dniu 27.07.2007 r. w kwocie 23.968,00 pln – 10.717,22 CHF, VI transza w dniu 06.09.2007 r. w kwocie 66.912,45 pln – 29.641,38 CHF. Spłata pierwszej raty odsetkowej została wyznaczona na dzień 12 lutego 2007 r. Spłata pierwszej raty kapitałowo-odsetkowej została wyznaczona na dzień 12 października 2007 r.

Dowód: zaświadczenie z dnia 11 marca 2020 r. o dokonanych spłatach rat kredytu – k.54-59

19 września 2011 r. we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A. wstąpił (...) S.A, który następnie w dniu 31 grudnia 2012 r. został połączony przez przejęcie z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.. Z dniem połączenia w/w banków (...) S.A. wstąpił z mocy prawa jako spółka przejmująca we wszystkie prawa i obowiązki (...) S.A.

Łączna kwota rat kapitałowo-odsetkowych faktycznie uiszczonych przez powodów M. W. i T. M. na podstawie umowy z dnia 29 grudnia 2006 r. wedle zasad opisanych w umowie i regulaminie w okresie od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia 12 lutego 2020 r. wyniosła 129.416.23 zł.

Łączna hipoteczna kwota rat kapitałowo-odsetkowych udzielonego kredytu na podstawie zawartej umowy z dnia 29 grudnia 2006 r. w okresie od dnia 11 czerwca 2010 r. do dnia 12 lutego 2020 r. przy założeniu, że początkowe saldo kredytu wynoszące 186.752,45 zł nie uległo indeksacji do CHF, spłata rat kapitałowo-odsetkowych następowała w złotych polskich wyniosłaby 78.990,42 zł.

Różnica pomiędzy faktycznie pobranymi ratami kredytu przez pozwanego od powodów w okresie od dnia 11 czerwca 2010 roku do dnia 12 lutego 2020 r. przy założeniu iż kredyt udzielony powodom był od samego początku kredytem złotówkowym (nie podlegał indeksacji), oprocentowanym według stawki LIBOR 3M CHF + 1,8% marży (plus 1,00 punktu procentowego do czasu wpisania hipoteki łącznej kaucyjnej do kwoty na pierwszym miejscu na rzecz pozwanego banku) oraz przy zachowaniu pozostałych warunków umowy wyniosła: 50.425,81 złotych.

Dowód: opinia biegłej z zakresu ekonomii, finansów i zarządzania K. J. – k.402-422

W dniu 2 kwietnia 2020 r. powodowie skierowali do pozwanego reklamację, żądając wypłaty na ich rzecz kwoty 131.261,87 zł tytułem nienależnie pobranych przez pozwanego świadczeń z tytułu spłaty rat kredytowych w okresie od 12.04.2010 r. do 12.02.2020 r. z uwagi na nieważność umowy, bądź w przypadku uznania, że umowa między stronami nadal jest wiążąca, kwoty 51.002,52 zł tytułem nienależnie pobranych od powodów rat kapitałowo – odsetkowych w powyższej wysokości aniżeli rzeczywiście powinni spłacić w okresie od dnia 12.04.2010 r. do dnia 12.02.2020 r., w związku ze znajdującymi się w treści umowy kredytowej postanowieniami niedozwolonymi.

Dowód: reklamacja z dnia 2 kwietnia 2020 r. – k.48-52

W odpowiedzi na reklamację powodów, pozwany pismem z dnia 3 kwietnia 2020 roku nie uwzględnił roszczeń powodów, wskazując, iż w jego ocenie zawarta między stronami umowa kredytu wykonywana jest w sposób prawidłowy i zgodny z przepisami prawa.

Dowód: pismo powoda z dnia 3 kwietnia 2020 r. – k.53

Powódka M. W. działalność gospodarczą rozpoczęła ponad dwa lata po zawarciu przedmiotowej umowy kredytowej tj.5 czerwca 2009 r. Przedmiotowa nieruchomość nie była ponadto wykorzystywana do prowadzenia działalności gospodarczej powódki. Powódka pracuje jako agent ubezpieczeniowy i w ramach wykonywania działalności agencji w sieci sprzedaży A. korzysta z biura Oddziału znajdującego się w P. przy al. (...).

Dowód: wydruk z (...) k.152 zaświadczenie z dnia 01.10.2020 r. – k.339, księgi przychodów i rozchodów za okres 2015-czerwiec 2020 oraz ewidencja środków trwałych – k.374-378

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów

Stan faktyczny sprawy nie był przedmiotem sporu. Wynikał on z resztą w oczywisty sposób z treści dołączonych do akt sprawy dokumentów, których prawdziwość i autentyczność nie budzi wątpliwości i która nie była kwestionowana w toku procesu.

Zeznania świadka A. S. złożone na piśmie uznać należało za wiarygodne, spójne i logiczne. Świadek jest pracownikiem banku (...) Oddział w Polsce. Świadek nie brał udziału w procesie zawierania umowy kredytowej przez powodów.

Opinia biegłej K. J. opracowana została w sposób fachowy, rzetelny i wyczerpujący. Była spójna, logiczna i zrozumiała. W sposób przekonujący i nie budzący zastrzeżeń zostały w niej wskazane przesłanki, które doprowadziły do końcowych wniosków i pozwoliły na ustalenie różnicy między wysokością rat kapitałowo – odsetkowych faktycznie spłaconych przez powodów w okresie od 11.06.2010 r. do 12.02.2020 r., a wysokością hipotetycznych rat kredytu przy założeniu, że umowa kredytu powinna być wykonywana z wyłączeniem postanowień dotyczących indeksacji kwoty kredytu oraz rat.

Za częściowo wiarygodne uznano zeznania powodów, w tej części, w której wskazali w jakim celu wzięli kredyt. Sąd nie dał wiary ich zeznaniom w tej części, w której twierdzili, że nie zostali poinformowani o ryzyku wynikającym z kursu walut, bowiem na etapie zawierania umowy pozwany wyjaśnił stronie powodowej mechanizm działania indeksacji, a także wyraźnie zwrócił uwagę na ryzyko wiążące się z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej - powodowie podpisali oświadczenie już na etapie wnioskowania o kredyt potwierdzając, że zapoznali się z informacjami wynikającymi z indeksowanego charakteru kredytu. Powodowie byli w ocenie Sądu świadomi, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, niewłaściwie tylko ocenił jego rozmiar.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne w zakresie roszczenia głównego, za uzasadnione uznano jedno z roszczeń ewentualnych.

Powodowie wniesli o zasądzenie dla każdego z nich od pozwanego kwoty po 64.708,11 zł wraz z odsetkami tytułem zwrotu nienależnych świadczeń spełnionych przez powodów na rzecz pozwanego w okresie od dnia 11.06.2010 do dnia 12.02.2020 r. w związku

z nieważnością umowy kredytu opierając to żądanie na nieważności umowy kredytu wywodzonej z niedozwolonego charakteru klauzul waloryzacyjnych (abuzywności), a także ze sprzeczności umowy z prawem i zasadami współzycia społecznego. Powodowie zgłosili również roszczenie ewentualne, w przypadku uznania, że umowa kredytu jest ważna, a zakwestionowane przez powodów postanowienia umowy ich nie wiążą zażądali zasądzenia kwoty po 25.226,94 zł dla każdego z nich wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty tytułem różnicy pomiędzy zapłaconymi przez nich ratami, a ratami, które zapłaciliby, gdyby z umowy został usunięty mechanizm waloryzacji, przy zachowaniu pozostałych warunków umowy.

Zatem rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało: - oceny wyżej wymienionych postanowień umownych w świetle przesłanek z art. 385¹ par. 1 KC oraz (w razie uznania w/w postanowień za niedozwolone postanowienia umowne) oceny skutków prawnych tej sytuacji tj. rozstrzygnięcia czy w takim przypadku zaskarżone postanowienia umowy powinny zostać

z niej wyeliminowane, czy też abuzywność prowadzi do nieważności umowy; oceny w/w postanowień umownych pod kątem ich zgodności z prawem i zasadami współzycia społecznego w świetle art. 58 par. 1 i 2 KC.

Zgodnie z art. 385 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Zgodnie z brzmieniem w/w przepisu, możliwość uznania danego postanowienia umownego za niedozwolone i wyeliminowania go z umowy, uzależniona jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek: 1. postanowienie nie było uzgodnione indywidualnie; 2. nie jest postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron; 3. postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Powyższy przepis znajduje zastosowanie tylko w stosunkach konsument – przedsiębiorca. Fakt, że powód zawarł umowę kredytu z pozwanym w celu niezwiązanym bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową jest w ocenie sądu niewątpliwy. Po pierwsze wynika to wprost z treści przedmiotowej umowy kredytu (umowa kredytu na cele mieszkaniowe). Po drugie, nic nie wskazuje na to, aby zawarcie przedmiotowej umowy miało związek z działalnością gospodarczą prowadzoną przez powoda. Niewątpliwie zatem, powód w zakresie przedmiotowej umowy jest konsumentem w rozumieniu art. 221 KC.

W ocenie sądu niewątpliwy jest fakt, że kwestionowane postanowienia umowne nie zostały uzgodnione indywidualnie. Za niezgodnione indywidualnie uznawane są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu (art. 385¹ par. 3 KC). W stanie faktycznym niniejszej sprawy oczywiste jest, że wybór rodzaju i waluty waloryzacji kredytu był indywidualnie uzgodniony z powodami. Powodowie nie musieli zgodzić się na zawarcie umowy kredytu waloryzowanego kursem CHF. Mogli zawrzeć umowę „czystego” kredytu złotowego- bez waloryzacji. Równie oczywiste jest jednak, że powodowie nie mieli rzeczywistego wpływu na treść umowy w sensie warunków waloryzacji uregulowanych w kwestionowanych przez niech zapisach umowy. Powodowie, godząc się na waloryzację co do zasady, nie mieli bowiem realnego wpływu na treść klauzul umownych określających warunki waloryzacji.

W ocenie sądu kwestionowane przez powodów postanowienia umowy okazały się nieuczciwe w stosunku do nich – konsumentów przede wszystkim z uwagi na fakt, iż na mocy owych postanowień umowy, pozwany bank mógł samodzielnie kształtować wysokość raty kredytu, według nieskonkretyzowanych w umowie kryteriów. Konsekwencją tego stanu rzeczy był zatem stan, który miał miejsce w niniejszej sprawie, iż w przypadku znacznego wzrostu kursu

waluty obcej w stosunku do złotówki, rata kredytu oraz wysokość aktualnego salda zadłużenia, wzrastały w radykalny sposób. Umowa zatem w zawartym przez strony kształcie była – w zakwestionowanym przez Sąd zakresie - umową nadmiernie ryzykowną i naruszającą w ten sposób interesy powodów, niebędących przecież finansistami, świadomymi ryzyka kursowego. Za abuzywne zatem należało uznać postanowienia umowne zawarte w regulaminie stanowiącym integralną część umowy pod numeracją §7 ust.4 ust. 2, § 9 ust. 2 pkt 1) i pkt 2), §13 ust. 7.

Rzeczywisty problem w związku z wykonywaniem przedmiotowej umowy polegał na tym, że kurs CHF w stosunku do złotego wzrósł w sposób nieprzewidziana przez powodów w momencie zawarcia umowy, istotnie wpływając na wysokość rat kredytu, które powodowie zobowiązani byli płacić.

Powodowie nie osiągnęli korzyści, której oczekiwali, opierając się na nieuzasadnionym przekonaniu, że kurs franka szwajcarskiego w stosunku do złotego przez cały czas wykonywania umowy będzie na tyle niski, że spłaci kredyt przy znacznie mniejszym obciążeniu, niż gdyby zaciągnęli kredyt bez waloryzacji do CHF.

Zdaniem sądu jest oczywiste, że samo zastrzeżenie klauzuli waloryzacyjnej nie stanowi niedozwolonej klauzuli umownej. Waloryzacja co do zasady nie może być abuzywna, choćby ze względu na to, że kredyt waloryzowany do kursu waluty obcej stanowi nazwaną umowę prawa bankowego, wskazaną w art. 69 tej ustawy.

Potencjalna abuzywność nie może więc dotyczyć zawarcia w umowie postanowień waloryzacyjnych co do zasady, tylko takiego ich ukształtowania, które pozwalało pozwanemu jednostronnie kształtować wysokość kursu CHF. Eliminacja abuzywnej klauzuli związanej

z przeliczeniem świadczenia na inną walutę nie prowadzi do upadku i nieważności umowy w pozostałym zakresie ani też do zmiany wysokości i zasad ustalania oprocentowania kredytu. Oznacza to, że mimo wyeliminowania z umowy wszelkiego powiązania wysokości świadczeń z inną walutą niż polska, kredyt oprocentowany jest w dalszym ciągu według stosowanych na ogół dla CHF stawek LIBOR. Nie ma znaczenia, że bank najprawdopodobniej nie ustaliłby wysokości oprocentowania kredytu złotowego według stawki LIBOR, gdyby był świadomy abuzywności klauzuli waloryzacyjnej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że odnośnie do braku związania konsumenta klauzulą abuzywną art. 6 ust. 1 dyrektywy nr 93/13 należy interpretować w ten sposób, że warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady traktować tak, jakby nigdy nie został zastrzeżony i nie wywoływał skutków wobec konsumenta. W konsekwencji sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru postanowienia umownego powinno co do zasady prowadzić do określenia takiej sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku zastrzeżenia w umowie niedozwolonej klauzuli. Do tego efektu powinny zmierzać rozwiązania krajowe, które będą stanowiły formę implementacji dyrektywy nr 93/13. Sądy krajowe są zobowiązane wyłącznie do zaniechania stosowania nieuczciwego postanowienia umownego, aby nie wywierał on wiążących skutków wobec konsumenta, natomiast nie są uprawnione do nadawania mu nowej treści (wyroki Trybunału Sprawiedliwości UE z dnia 15 marca 2012 r., C-453/10, J. P. i V. P. przeciwko SOS financ. spol. s r.o., z dnia 21 grudnia 2016 r., C-154/15). Umowa, do której wprowadzone zostały niedozwolone klauzule, powinna w zasadzie nadal obowiązywać, bez jakiegokolwiek innej zmiany niż wynikająca z usunięcia z niej nieuczciwych klauzul, jeżeli takie dalsze jej obowiązywanie jest możliwe zgodnie z zasadami prawa krajowego, co sąd krajowy jest zobowiązany ocenić.

Zgodnie z art. 385¹ § 2 k.c. ustawodawca określił skutki wprowadzenia do umowy niedozwolonego postanowienia. Stwierdził mianowicie, że sankcją mającą zastosowanie

w takim przypadku jest bezskuteczność ex lege niedozwolonego postanowienia, przy założeniu, że postanowienia określające główne świadczenia stron podlegają kontroli pod kątem abuzywności tylko wtedy, gdy nie zostały sformułowane jednoznacznie. Jeżeli niedozwolone postanowienie umowne nie wiąże konsumenta, strony są związane umową

w pozostałym zakresie. Co do zasady zatem abuzywność niektórych postanowień umowy zawartej przez przedsiębiorcę z konsumentem nie oznacza nieważności umowy.

Odnosząc się do zarzutu nieważności umowy należy stwierdzić, co następuje. Nieważność umowy nie może być wywodzona z abuzywności jej zapisów i eliminacji klauzul abuzywnych z treści umowy, skoro – jak wskazano powyżej, abuzywność ta nie występuje. Powód zarzucił, że kwestionowane postanowienia umów są sprzeczne z przepisami prawa (art. 69 prawa bankowego i art. 3531 KC) i zasadami współżycia społecznego (powód nie sprecyzował z jakimi). Podstawą prawną powództwa w tym zakresie jest art. 58 KC, którego treść jest następująca. Art. 58 § 1. Czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek,

w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. § 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. § 3. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana.

W ocenie sądu, teza powodów, iż postanowienia waloryzacyjne przedmiotowej umowy sprzeciwiały się ustawie i/ lub zasadom współżycia społecznego jest całkowicie chybiona. Art. 58 kc odróżnia czynności prawne sprzeczne z ustawą od czynności mających na celu obejście ustawy, nie określając bliżej ani jednych ani drugich. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że czynność prawna jest sprzeczna z ustawą, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Sprzeczność z ustawą ma miejsce także wtedy, gdy wynika z właściwości lub z natury określonych przepisów, przy braku wyraźnego zakazu dokonywania czynności prawnej określonej treści. Nieważność czynności prawnej może wynikać nie tylko z wyraźnej dyspozycji przepisu, ale także z natury zobowiązania. Odnośnie zarzutu sprzeczności umowy z treścią art. 69 prawa bankowego należy stwierdzić, co następuje. Umowa kredytu jest umową nazwaną i zdefiniowaną w w/w przepisie. Treść tego przepisu w okresie od 12.06.2002 r. do 26.08.2011 r. (czyli w okresie, w którym zawarta była przedmiotowa umowa kredytu), była następująca:

1. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W stosunku do brzmienia pierwotnego tego przepisu, jedynej zmiany dokonano w nim z mocą od 26 sierpnia 2011 r., przez dodanie art. 69 ust. 2 pkt 4a i art. 69 ust. 3. Wprowadzone wówczas regulacje dotyczą kredytów denominowanych i indeksowanych do waluty innej niż waluta polska. Fakt wprowadzenia tej zmiany nie oznacza, iż przed datą 26 sierpnia 2011 r. nie można było zawierać umów kredytu denominowanego, indeksowanego lub waloryzowanego do waluty obcej. Nie zmieniono bowiem definicji umowy kredytu zawartej w art. 69 ust. 1, nie zmieniono także treści art. 69 ust. 2 pkt 2 co do znaczenia słów kwota i waluta kredytu. Wprowadzono jedynie zapisy obligujące do wskazania w umowie szczegółowych zasad określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu (art. 69 ust. 2 pkt 4a), oraz zagwarantowano ustawowo możliwość spłaty tego rodzaju kredytu w walucie obcej (art. 69 ust. 3). Już sama treść ww. nowelizacji wskazuje, że ustawodawca nie wprowadził od daty 26 sierpnia 2011 r. do polskiego prawa umowy kredytu denominowanego i indeksowanego do waluty obcej, tylko określił dodatkowe wymagania co do treści zawieranych umów, oraz bez względu na ich treść wprowadził możliwość spłaty kredytu w walucie obcej. Polskie prawo bankowe zatem także przed datą 26 sierpnia 2011 r. nie zabraniało zawierania tego rodzaju umów. Sąd uważa, że treść art. 69 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665) nie stoi w sprzeczności z postanowieniami umowy kredytu zawartej przez powoda. Powyższe przepisy nie ograniczały stron umowy w ułożeniu stosunku umownego wedle swego wyboru, o ile zostanie wskazana kwota kredytu, waluta, okres kredytowania, cel kredytu, odsetki. Wszystkie powyższe elementy znalazły się w umowie kredytu zawartej przez powodów z pozwany.

Umowa określa zarówno kwotę jak i walutę kredytu. Kwotą kredytu jest kwota w CHF, wskazana wprost w umowie (par. 2 ust. 1). Kwota kredytu została więc wskazana w sposób jednoznaczny. O tym, w jakiej walucie jest kredyt decyduje waluta, w jakiej na podstawie umowy bank wypłacił środki pieniężne. Kredytem jest przekazana kredytobiorcy kwota środków pieniężnych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2017 r., I ACa 558/17). Umowa o kredyt w złotych, waloryzowany kursem waluty obcej charakteryzuje się właśnie tym, że bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy kwotę w złotych, stanowiącą równowartość wskazanej w umowie ilości waluty obcej. Przedmiotem świadczenia banku jest kwota w złotych i tylko taką może otrzymać kredytobiorca. Kredyt powoda został wypłacony w złotych polskich, zatem nie budzi wątpliwości jaka była waluta kredytu. Umowa kredytu określa także: cel kredytu, czas trwania umowy, sposób i termin wypłaty kredytu i postanowienia dotyczące sposobu spłaty kredytu. Wykorzystanie mechanizmu indeksacji nie narusza natury umowy kredytu, przepisów prawa bankowego, ani żadnych innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa krajowego i międzynarodowego. W ramach zasady swobody umów (art. 353⁽¹⁾ KC) zastosowanie takiego mechanizmu było dozwolone. Zgodnie z powołanym przepisem, strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. W ocenie Sądu treść przedmiotowej umowy nie wykracza poza ramy określone w art. 353⁽¹⁾ KC. Przez sprzeczność z naturą stosunku prawnego w rozumieniu powołanego przepisu rozumieć należy sprzeczność danego postanowienia umowy z nakazem respektowania przez strony tych elementów określonego stosunku umownego, których pominięcie lub modyfikacja prowadzić by musiały do zniekształcenia zakładanego modelu więzi prawnej związanej z danym typem umowy. Model ten powinien być skonstruowany na podstawie tych minimalnych (a więc i koniecznych) elementów danego stosunku obligacyjnego, bez których traciłby on swój sens gospodarczy albo wewnętrzną równowagę aksjologiczną (M. Safjan, Komentarz do Kodeksu Cywilnego pod red. K. Pietrzykowskiego, Legalis 2013). Kredyt waloryzowany do CHF w żaden sposób nie narusza tych zasad. Klauzula waloryzacyjna nie zniekształca więzi prawnej wynikającej z umowy kredytu. Wskazać należy, że kredyt waloryzowany został wprowadzony wprost do ustawy Prawo bankowe tzw. ustawą antyspreadową. Nie sposób zatem mówić o sprzeczności kredytu waloryzowanego walutą obcą z naturą umowy kredytu. W świetle powyższych rozważań nie można przyjąć również, że treść przedmiotowej umowy kredytu stanowi obejście art. 69 prawa bankowego. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2004 r., sygn. akt I PK 42/04, Legalis nr 68830). W tym miejscu przytoczyć należy tezy wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., sygn. akt

I CSK 1049/14), który dotyczył umowy kredytu nazwanego „kredytem indeksowanym”. Sąd Najwyższy stwierdził, że tak ujęta umowa kredytu mieści się oczywiście w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 3531 KC w związku z art. 69 prawa bankowego).

Powodowie nie wykazali, że zawarta umowa kredytu naruszała w jakikolwiek sposób zasady współzycia społecznego. Wskazać należy, że możliwość powołania się na sprzeczność zawartej umowy z zasadami współzycia społecznego powinna być stosowana wyjątkowo

i tylko tam, gdzie nie ma możliwości zastosowania innego środka prawnego. Zasady współzycia społecznego rozumieć jako swego rodzaju „zawór bezpieczeństwa” pozwalający uchylić skutki formalnie zgodnej z prawem czynności, gdy jej wykonanie byłoby niemoralne bądź nieuczciwe. Zdaniem sądu umowa łącząca strony nie może być uznana za sprzeczną

z zasadami współzycia społecznego, chociażby z tego względu, że sprzeczność taka musiałaby występować już w dacie zawarcia umowy, podczas gdy wtedy – zgodnie z twierdzeniami powodów – umowa była korzystna dla nich, ponieważ wysokość rat kredytu była znacząco niższa od rat dla analogicznego kredytu bez waloryzacji do CHF.

Powyższe rozważania stanowią o niezasadności powództwa o zapłatę w zakresie roszczenia wywodzonego z nieważności umowy. W przedmiotowej sprawie należy uwzględnić przyjmowaną w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykładnię art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, który nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek zapewnienia,

że „nieuczciwe warunki w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców

z konsumentami nie będą wiążące dla konsumenta, a umowa w pozostałej części będzie nadal obowiązywała strony, jeżeli jest to możliwe po wyłączeniu z niej nieuczciwych warunków”. Trybunał wyjaśnił również, że „art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć co do zasady skutek

w postaci przywrócenia sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on w braku rzeczonego warunku”. Wymaganiom tym czyni co do zasady zadość sankcja nieważności klauzuli abuzywnej (wyrok (...) z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie C-472/10 N. H. przeciwko I. Z., (...) -242 pkt 40; wyrok z dnia 30 maja 2013 r. w sprawie C-397/11, E. J. przeciwko A. M. H. Z., (...) -340, pkt 43). Należy zwrócić uwagę, że prawo unijne nie wymaga, aby w związku z zastrzeżeniem klauzuli abuzywnej konsument uzyskał możliwość powołania się na nieważność całej umowy (wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie C-453/10, J. P. i V. P. przeciwko SOS financ spol. sr.o., (...) -144, pkt 33). Z przedmiotowej umowy wynika, że zmienne oprocentowanie pożyczki miało być obliczane na podstawie wskaźnika LIBOR 3M, właściwego dla franków szwajcarskich. Stawka LIBOR jest stosowana w przypadku kredytów walutowych, jednakże w niniejszej sprawie nie ma przeszkód, by ją stosować przy pominięciu niedozwolonych postanowień umownych. Takie bowiem oprocentowanie zostało ustalone przez strony. Strony określiły również w umowie wysokość udzielonego kredytu, jego przeznaczenie oraz okres kredytowania – art. 353⁽¹⁾ kc. Po wyeliminowaniu postanowień niedozwolonych umowa stron nie narusza prawa, zasad współzycia społecznego, nie sprzeciwia się właściwości stosunku umowy kredytowej. Podobne stanowisko do wyżej prezentowanego zostało wyrażone również w orzecznictwie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14.10.2019 r. sygn. VI Ca 264/19, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14.07.2017 r. sygn. II CSK 803/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9.05.2019 r.

w sprawie I CSK 2428/18).

W konsekwencji orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Łączna kwota rat kapitałowo-odsetkowych faktycznie uiszczonych przez powodów wedle zasad opisanych w umowie i regulaminie w okresie od dnia 11 czerwca 2010 roku do dnia 12 lutego 2020 roku wyniosła 129.416,23 zł. Łączna hipotetyczna kwota rat kapitałowo-odsetkowych udzielonego kredytu na podstawie zawartej umowy przy założeniach, że początkowe saldo kredytu wynoszące 186.752,45 zł nie uległo indeksacji do CHF, spłata rat kapitałowo-odsetkowych następowała w PLN wynosiłaby 78.990,42 zł.

Po wyeliminowaniu postanowień niedozwolonych dotyczących indeksacji kredytu do waluty franka szwajcarskiego (w konsekwencji do eliminacji obowiązku spłaty w tej walucie lub równowartości w złotych według kursu kupna pozwanego), do zapłaty na rzecz powodów za okres dochodzony pozwem, należy się kwota, którą zasądzono na rzecz powodów w pkt 2 sentencji wyroku – 25.212,90 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty na rzecz powoda T. M. i taką samą kwotę zasądzono na rzecz M. W., łącznie 50.425,81 zł, Kwota ta została określona przez biegłą w opinii, co do poprawności arytmetycznej strony nie wносиły uwag. W pozostałym zakresie oddalając roszczenie ewentualne powodów, którzy domagali się kwoty 50.453,88 zł, a przyznano im 50.425,81 zł.

Jest to wyrażona w złotych polskich, suma obliczona jako różnica między faktycznie pobraną przez pozwanego sumą rat w okresie od 11 czerwca 2010 roku do dnia 12 lutego 2020 r. przy założeniu iż kredyt udzielony powodom był od samego początku kredytem złotówkowym, oprocentowanym według stawki LIBOR 3M CHF + 1,8 % marży (plus 1,00 p.p. do czasu wpisania hipoteki łącznej kaucyjnej do kwoty na pierwszym miejscu na rzecz pozwanego banku) oraz przy zachowaniu pozostałych warunków umowy wyniosła: 50.425,81 zł. (129.416,23 zł – 78.990,42 zł).

Strona powodowa domagała się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r. tj. od dnia następującego po dniu zajęcia przez pozwanego negatywnego stanowiska w zakresie skierowanej do niego reklamacji. Pozwany pismem z dnia 3 kwietnia 2020 r. odmówił dobrowolnego spełnienia świadczenia, a zatem zajął merytoryczne stanowisko. powyższe uzasadnia żądanie zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 4 kwietnia 2020 r.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu zostało oparte na podstawie art.102 kpc. Powodowie przegrali proces w zakresie żądania głównego. Mając jednak na względzie, iż zasadnicza teza powodów co do abuzywnych postanowień umowy okazała się słuszna, Sąd nie obciążył powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej.

Sędzia Jolanta Czajka-Bałon